

На основу члана 181. тачка 7) Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10 и 65/13),

Директор Републичког геодетског завода доноси

Правилник о катастарском класирању и бонитирању земљишта

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 63/2014 од 17.6.2014. године, а ступио је на снагу 25.6.2014.

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописује се начин и поступак катастарског класирања и бонитирања земљишта.

Члан 2.

Катастарско класирање земљишта је одређивање катастарске културе и катастарске класе, сваке катастарске парцеле (у даљем тексту: парцела), односно дела парцеле, у оквиру једне катастарске општине.

Територијална јединица за катастарско класирање земљишта је катастарски срез.

Члан 3.

Бонитирање земљишта је одређивање плодности земљишта, на основу његових природних особина, без обзира на начин његовог коришћења.

Територијална јединица за бонитирање земљишта је територија Републике Србије.

Члан 4.

Катастарско класирање земљишта врши се у поступку катастарског, односно комасационог премера, после извршеног катастарског, односно комасационог премера и у поступку одржавања катастра непокретности.

Бонитирање земљишта може се вршити у поступку катастарског, односно комасационог премера, после извршеног катастарског, односно комасационог премера и у поступку одржавања катастра непокретности.

Катастарско класирање и бонитирање земљишта обавља геодетска организација која испуњава услове за извођење радова катастарског класирања, бонитирања и комасационе процене земљишта, односно Републички геодетски завод - организациона јединица

надлежна за катастарско класирање и бонитирање земљишта, у складу са Законом о државном премуру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10 и 65/13 - у даљем тексту: Закон).

Надзор над катастарским класирањем и бонитирањем земљишта, врши се у складу са Правилником о вршењу стручног надзора и прегледу и пријему радова ("Службени гласник РС", број 43/10).

Члан 5.

У поступку катастарског класирања земљишта користе се обрасци од 1 до 9, а приликом утврђивања промена културе и класе у поступку одржавања катастра непокретности користе се обрасци бр. 1, 7 и 10.

У поступку бонитирања земљишта и приликом утврђивања промене бонитета земљишта у поступку одржавања катастра непокретности, користе се обрасци бр. 1, 2, 7 и 9.

Обрасци из ст. 1. и 2. овог члана одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

II. КАТАСТАРСКО КЛАСИРАЊЕ ЗЕМЉИШТА

1. Основа катастарског класирања земљишта

Члан 6.

Ради утврђивања јединствених критеријума за катастарско класирање земљишта утврђује се основа катастарског класирања земљишта за подручје сваког катастарског среза.

Основу катастарског класирања земљишта чине:

1) угледна земљишта у катастарском срезу (у даљем тексту: среска угледна земљишта) и то за сваку класу постојећих култура земљишта;

2) оквири класа за сваку културу земљишта за подручје сваког катастарског среза, односно катастарске општине.

Основу катастарског класирања земљишта утврђује Републички геодетски завод (у даљем тексту: Завод).

Члан 7.

У оквиру основе катастарског класирања земљишта утврђује се угледно земљиште за сваку постојећу културу и класу у катастарској општини (у даљем тексту: општинско угледно земљиште) према утврђеном среском угледном земљишту, за одређени катастарски срез.

Среско угледно земљиште истовремено је и општинско угледно земљиште у катастарској општини у којој се налази.

Члан 8.

Катастарско класирање земљишта врши се по катастарским општинама у оквиру катастарског среза, а на основу природних и економских услова производње и утврђене основе катастарског класирања земљишта.

Природни услови производње који су од значаја за катастарско класирање земљишта јесу: земљишна својства, односно припадност земљишта у односу на ред, класу, тип, подтип, варијетет, форму и подформу (Образац број 1); морфолошке, физичке, хемијске, биолошке и

педолошко-геолошке особине; геолошка подлога, клима (утицај најважнијих климатских чинилаца); рељеф, надморска висина, нагиб терена, експозиција, ерозиони процеси; процес хидрогенизације, односно водолежност и забареност; заслањивање; алкализација; водоплавност и др.

Економски услови производње од значаја за катастарско класирање земљишта јесу: положај катастарског среза у Републици Србији; положај катастарске општине у односу на центар катастарског среза; положај парцеле у оквиру катастарске општине; удаљеност парцеле од насеља; могућност приступа парцели; стање и врста путева у катастарском срезу или општини; удаљеност катастарског среза или општине од тржишта и саобраћајне везе са тржиштем; близина прерађивачке, односно прехрамбене индустрије и др.

Члан 9.

Парцела се сврстава у једну од следећих култура:

- 1) њива;
- 2) врт;
- 3) воћњак;
- 4) виноград;
- 5) ливада;
- 6) пашњак;
- 7) шума;
- 8) трстик и мочвара;
- 9) рибњак.

Неплодне површине и земљишта посебне намене, не сврставају се ни у једну културу из става 1. овог члана.

За неплодне површине утврђује се врста неплодности а за земљишта посебне намене утврђује се врста намене.

Члан 10.

Свака култура из члана 9. овог правилника, осим рибњака, са најбољим природним и економским условима за производњу увршћује се у прву класу, иста култура са непосредно слабијим природним и економским условима у другу класу и тако редом до најниже, осме класе.

У катастарском срезу, катастарске класе земљишта иду непрекидним аритметичким редом од прве до највише осме класе (нпр: њ₁, њ₂, њ₃, њ₄, њ₅, њ₆, њ₇ и њ₈), с тим да може бити утврђена и само прва класа.

У катастарској општини, катастарске класе земљишта не морају ићи непрекидним аритметичким редом (нпр: њ₂, њ₄, њ₅ и њ₇).

Утврђени редни бројеви катастарских класа земљишта за поједине културе представљају оквире класа земљишта за сваку културу, на подручју сваке катастарске општине, у оквиру одређеног катастарског среза.

Члан 11.

За сваки катастарски срез израђује се основа катастарског класирања земљишта.

Основа катастарског класирања земљишта из става 1. овог члана, обухвата:

- 1) утврђивање природних и економских услова производње;
- 2) одређивање среских угледних земљишта;
- 3) израду списка среских угледних земљишта;
- 4) израду записника о одређивању среских угледних земљишта;
- 5) означавање среских угледних земљишта;
- 6) утврђивање оквирних култура и класа у катастарским општинама које припадају катастарском срезу;
- 7) лабораторијско испитивање земљишних узорака из среских угледних земљишта.

Члан 12.

Одређивање среских угледних земљишта врши се за сваку класу земљишта постојеће културе у одређеном срезу отварањем и проучавањем педолошких профила и утврђивањем типа земљишта на основу природних особина и података садржаних у Обрасцу број 1.

У катастарском срезу у коме се налази већи број типова земљишта, за сваку постојећу културу и класу земљишта може се одредити више среских угледних земљишта (нпр: за њ₁ - чернозем на лесу, карбонатни, мицеларни, дубок; за њ₁ - флувисол, карбонатан, дубок, иловаст; за њ₁ - хумофлувисол, дубоко оглејан, карбонатан, иловаст и сл.).

Члан 13.

За среско угледно земљиште бира се парцела:

- 1) средње величине и просечне плодности у својој класи;
- 2) која се налази у већем комплексу парцела исте катастарске културе и класе;
- 3) која целом својом површином има исту плодност;
- 4) која се трајно користи у истој катастарској култури.

Ако за неку класу и културу не постоји парцела једнаке плодности на целој својој површини, за среско угледно земљиште може се изабрати и део парцеле који испуњава услове из става 1. овог члана.

Из одабраног среског угледног земљишта, стандардном методом узимају се узорци у поремећеном стању, како би се лабораторијским испитивањем земљишних узорака добили квантитативни показатељи његових природних особина.

Лабораторијско испитивање земљишних узорака врши се у педолошкој лабораторији.

Члан 14.

Квантитативни показатељи природних особина среског угледног земљишта, одређују се лабораторијским испитивањем земљишних узорака из сваког педолошког профила и одређене дубине хоризонта, односно слоја, а добијени подаци уписују се у Образац број 2.

Среска угледна земљишта, по културама и класама, уписују се у Образац број 3, редоследом из члана 10. став 1. овог правилника, изузев угледних земљишта за шуме, које се по класама уписују у Образац број 4.

Члан 15.

Среска угледна земљишта означавају се на скици премера, односно фотоскици једнакоугаоним троуглом, исцртаним црним тушем око круга у коме је уписана ознака

културе и класе (нпр.: њ2).

Поступак израде основе катастарског класирања земљишта за катастарски срез завршава се израдом елабората катастарског класирања земљишта за катастарски срез, који садржи податке уписане у обрасце бр. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9.

2. Катастарско класирање земљишта у катастарској општини у којој је извршен катастарски, односно комасациони премер

Члан 16.

Катастарско класирање земљишта у катастарској општини у којој је извршен катастарски, односно комасациони премер, врши се према основи катастарског класирања земљишта за катастарски срез и делу основе катастарског среза, која се односи на катастарску општину у којој се врши катастарско класирање.

Катастарским класирањем, свакој парцели утврђује се култура, класа, неплодна површина и земљишта посебне намене.

Катастарско класирање сваке културе у катастарској општини врши се према оквирима класа из основе катастарског класирања земљишта за катастарски срез, почев од одређене најбоље класе за ту културу, с тим што је дозвољено изостављање појединих класа.

Члан 17.

Поступак катастарског класирања земљишта обухвата:

1) преузимање података о локацији, броју, морфолошком опису, физичко хемијским особинама и индикацијама среског угледног земљишта за подручје среза, односно катастарске општине где се врши катастарско класирање;

2) доношење граничних катастарских култура и класа суседних катастарских општина на скице премера, односно фотоскице за катастарску општину за коју се врши катастарско класирање земљишта;

3) рекогносцирање катастарске општине ради избора локалитета за општинска угледна земљишта, сагледавање врста култура и броја класа, избора локалитета за педолошке профиле по постојећим културама и класама на терену, уклапање постојећег распореда култура и класа из базе података катастра непокретности са фактичким стањем на терену;

4) отварање среског угледног земљишта у граничној, односно граничним катастарским општинама; његово теренско-лабораторијско испитивање и уношење његових морфолошких карактеристика у Образац број 7;

5) утврђивање природних и економских услова производње, тј. преузимање статистичких података општине о климатским елементима, приносима, хидрологији и др.;

6) отварање педолошких профила за утврђене катастарске културе и класе, отварање педолошких профила за општинска угледна земљишта, теренско лабораторијско испитивање педолошких профила, уношење морфолошких карактеристика земљишта у Образац број 7 и узимање земљишних узорака у поремећеном стању из општинских угледних земљишта;

7) детаљно класирање, тј. утврђивање културе и класе за сваку парцелу и утврђивање врсте неплодних површина и земљишта посебне намене;

8) означавање општинских угледних земљишта;

9) израду списка општинских угледних земљишта за пољопривредне културе и општинских угледних земљишта за шуме;

- 10) уношење података о делимичним променама култура у Образац број 8;
- 11) уношење података о катастарском класирању у Образац број 5;
- 12) уношење података оквирних катастарских култура и класа у Образац број 6, које су одређене датом основом катастарског класирања земљишта;
- 13) лабораторијско испитивање земљишних узорака из општинских угледних земљишта и уношење резултата испитивања у Образац број 2;
- 14) израду елабората катастарског класирања земљишта који садржи податке уписане у обрасце бр. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9. Ако геодетска организација врши катастарско класирање земљишта и израду елабората, елаборат се оверава печатом геодетске организације и потписом одговорног лица, као и печатом и потписом лица пољопривредне струке са одговарајућом лиценцом Инжењерске коморе Србије.

Подаци и скице премера, односно фотоскице из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, преузимају се од надлежне унутрашње јединице Завода.

Члан 18.

Катастарско класирање земљишта у катастарској општини врши се на основу претходно одређених општинских угледних земљишта.

Одређивање општинских угледних земљишта врши се за постојеће културе по класама, према оквирима класа из основе катастарског класирања земљишта за катастарски срез.

У поступку одређивања општинских угледних земљишта, најпре се утврђују угледна земљишта на делу катастарске општине на коме су заступљена најбоља земљишта свих култура, а према оквирима класа из основе катастарског класирања земљишта за катастарски срез.

Општинска угледна земљишта означавају се на скицама премера, односно фотоскицама квадратом извученим црним тушем око круга у коме је уписана ознака културе и класе (нпр.: њ2).

Члан 19.

Општинска угледна земљишта одређују се у складу са одредбама овог правилника којима се одређују среска угледна земљишта.

За општинско угледно земљиште, једне културе и класе, бира се парцела која по својим природним и економским условима за производњу, уз уобичајени начин обраде, највише одговара среском угледном земљишту исте културе и класе.

У поступку одређивања општинских угледних земљишта, најпре се утврђују угледна земљишта на делу катастарске општине на коме су заступљена најбоља земљишта свих култура.

Морфолошки опис општинског угледног земљишта и његове педолошке особине уносе се, на лицу места, у Образац број 7.

Члан 20.

Из утврђеног општинског угледног земљишта стандардном методом узимају се земљишни узорци у поремећеном стању, како би се лабораторијским испитивањем добили квантитативни показатељи његових природних особина.

Квантитативни показатељи природних особина земљишта описани у члану 8. овог правилника одређују се лабораторијским испитивањем земљишних узорака, сходно одредбама члана 53. овог правилника и Систематиком земљишта (Образац број 1).

Члан 21.

Културе се утврђују према следећим основним критеријумима:

1) у културу њива сврстава се парцела на којој се стално или наизменично гаје стрна жита, окопавине, крмно, индустријско, лековито, зачинско биље и одвија расадничка производња, без обзира на то да ли се на парцели усеви гаје сваке године или парцела повремено остаје необрађена ради угара или неког другог разлога;

2) у културу врт сврстава се парцела на којој се гаји поврће, уз помоћ природних или вештачких система, односно уређаја за наводњавање, осим парцела на којима се налазе објекти (стакленици, пластеници и др.) за које се издаје грађевинска, односно употребна дозвола;

3) у културу воћњак сврстава се парцела на којој су засађена воћна стабла, без обзира на начин гајења, старост воћака и степен проређености;

4) у културу виноград сврстава се парцела на којој је засађена винова лоза, без обзира на начин гајења, старост винове лозе и степен проређености;

5) у културу ливада сврстава се парцела на којој расту природне траве које се редовно косе;

6) у културу пашњак сврстава се парцела на којој расту природне траве, намењена искључиво за испашу;

7) у културу шума сврстава се парцела на којој расте шумско дрвеће са наменом коришћења дрвне масе без обзира на начин гајења и техничку зрелост дрвећа. Ако је парцела мања од пет ари, сврстава се у културу шума али се не сматра шумом у смислу закона којим се уређују шуме;

8) у културу трстик сврстава се парцела угрожена водом на којој расте трска, а у културу мочвара сврстава се парцела угрожена водом на којој расте мочварно биље, шаш и рогоз;

9) у културу рибњак сврстава се парцела под водом која представља уређен природни простор намењен за гајење и производњу риба, рибље млађи и икре, осим парцела на којој се налазе објекти примарне пољопривредне производње - рибарства за које се издаје грађевинска, односно употребна дозвола.

Члан 22.

Поред основних критеријума из члана 21. овог правилника, културе се утврђују и на основу следећих допунских критеријума:

1) у културу њива сврстава се парцела засејана свим врстама легуминоза, смешом трава у подручју где преовлађују њиве, поврћем које се не наводњава и пострним усевима поврћа; лозни и воћни расадници као и шумски расадници који су изван комплекса шума, култивирани врбаци за производњу прућа; засади хмеља и дуда (ако служе за гајење свилене бубе); парцела засејана луцерком, детелином, сточном репом (крмно биље), дуваном, маком, сојом, ланом, сунцокретом и др. (индустријско биље); парцела засејана лековитим биљем (нана, камилица и др.); парцела засејана ароматичним зачинским биљем (мажуран, метвица и др.); парцела засејана поврћем које се наводњава, а намењено је прехрамбеној индустрији (паприка, широколисни першун, целер, пашканат, шаргарепа и др.); пиринчана поља, њиве које су необрађене због угара и за то време користе се за испашу и др.;

2) у културу врт сврстава се парцела под привременим стаклеником или пластеником на којој се гаји поврће, цвеће или украсно биље, као и парцела под стаклеником или пластеником за које није издата грађевинска или употребна дозвола у складу са одредбама закона којим се регулише изградња објеката;

3) у културу воћњак сврстава се парцела на којој су засади малине, купине, огрозда, рибизле, боровнице, леске, ораха, питомог кестена, кивија и дуда (ако служи за добијање плода), јагодњаци, као и природна станишта и засади боровница ван шума, на пашњацима и сл. Млади засади воћа сврставају се у културу воћњак, без обзира на будући успех његовог развића, односно на проценат примљеног засада. На утврђивање културе воћњак, не утиче привремено коришћење земљишта у младом воћњаку за гајење ратарских, индустријских, повртарских, крмних, зачинских, лековитих и других биљака. Дрворед, усамљена воћна стабла на парцели, као и засади воћних стабала по граници парцеле не сврставају се у културу воћњак, већ у културу оне парцеле на којој се налазе;

4) у културу виноград сврстава се парцела засађена виновом лозом, калемљеном или директно родном;

5) у културу ливада сврстава се парцела засејана смешом трава у циљу мелиорације природних ливада у оним подручјима где преовлађују културе ливада; парцела на изразитим нагибима на којој је смеша трава засејана са циљем заштите земљишта од ерозије; природне ливаде које се разоравају ради поправке бусена и састава трава и др.;

6) у културу пашњак сврстава се парцела засејана смешом ниских трава које служе искључиво за испашу; парцела под шикаром (глог, клека, макија, трн, леска, јоргован, рујевина, и др.); парцела која се у изузетно повољним годинама коси, а редовно се на њој врши испаша, деградирани и опустошене шуме у којима није забрањена испаша (брст);

7) у културу шума сврстава се парцела засејана меким и тврдим лишћарима, багременом, четинарима, засади ораха и питомог кестена (који служе за производњу дрвне масе), деградирани, престарели и запуштени воћњаци и виногради природно обрасли самониклим багременом или другим шумским дрвећем, ветрозаштитни појасеви, шумске сечине и пропланци између комплекса шума који се не обрађују, не косе и не служе за испашу или је на њима испаша и брст забрањен, деградирани и опустошене шуме у којима је забрањена испаша и брст и др.

Члан 23.

Ако парцела није исте културе на целој својој површини, одређује се одговарајућа култура сваком делу парцеле.

Ако у поступку премера нису снимљене границе делова парцеле, њихов положај утврђује се апсцисним одмерањем од познатих тачака утврђених премером и на скици премера, односно фотоскици, делове парцела различитих култура одваја правим линијама црне боје дебљине 0,3 mm.

Члан 24.

Парцела која не може да се користи за пољопривредну и шумску производњу, сврстава се у природно и вештачки створено неплодно земљиште.

Природно неплодна земљишта јесу: крш, јаруга, камењар, вододерина, голет, спруд, извор, поток, река, природно језеро, дубока бара, водопад, шљунковито сува речна корита, бујични каменито шљунковито нанос, клизиште и др.

Вештачки створена неплодна земљишта јесу: површински коп рудника, мајдан камена, материјални ров са каменито шљунковитом подлогом, вештачка језера, ископ земљишта као позајмиште материјала за прављење цигала и др.

Члан 25.

Земљишта посебне намене јесу: парк, градске зелене површине, ботаничка башта, зоолошки врт, дечије игралиште, спортско игралиште, заштићено археолошко налазиште,

депонија смећа, депонија јаловине, пепелиште, гробље, ров, јаз, насип, брана, канал, одбрамбена шума уз насип, камп, хиподром, стрелиште, купалиште, пијаца, вашариште, сточно гробље, сајмиште, фонтана, земљиште које служи за војне или полицијске потребе, грађевинска парцела, земљиште под зградом и другим објектом, земљиште под делом зграде и другим објектом, земљиште уз зграду и други објекат.

Делови парцеле који су у катастру земљишта били означени као двориште, означавају се као земљиште уз зграду и други објекат.

Члан 26.

Детаљно класирање земљишта, односно утврђивање класе за сваку парцелу, врши се према угледном земљишту коме та парцела највише одговара, по својим природним и економским условима производње.

Ако парцела није исте класе на целој својој површини, деловима парцеле одређују се одговарајуће класе.

У случају из става 2. овог члана, на скици премера, односно фотоскици, делови парцеле одвајају се правим линијама зелене боје дебљине 0,3 mm, чији се положај одређује апсцисним одмерањем од познатих тачака утврђених премером.

Члан 27.

Критеријуми код утврђивања катастарских класа за све културе из чл. 21, 22. и 23. овог правилника, на истом типу земљишта, јесу:

1) једном катастарском класом ниже, у односу на утврђену основу класирања, класираће се:

- културе које имају неповољније економске услове производње као што су: удаљеност парцеле од насеља и приступачност у зависности од стања и врсте путева и развијености путне мреже по атару;

- културе на парцелама, односно деловима парцела које се налазе уз шуму, воћњак, јавни парк, површински коп рудника, мајдан камена, сепарацију шљунка - песка, депонију смећа, депонију јаловине, пепелиште, паркинг, фабричко двориште, аутобуску, односно железничку станицу и сл.;

- виногради и воћњаци који су усамљени у атару;

2) једном катастарском класом више, у односу на утврђену основу класирања, класираће се:

- њиве које се наводњавају, а засађене су ратарским и повртарским усевима, индустријским биљем, крмним биљем, лековитим и зачинским биљем и др.;

- вртови на којима се налазе привремени стакленици или пластеници са вештачким уређајима за наводњавање; вртови засађени цвећем и украсним биљем намењеним продаји; вртови са раним врстама поврћа и сл.;

- воћњаци са јужном, југозападном и југоисточном експозицијом, односно са бољим светлосно-топлотним режимом; воћњаци у горњим деловима брега, великих брегова или брда у односу на воћњаке у њиховом подножју; воћњаци у широких речних долинама, поред великих река и пространих водених површина у односу на воћњаке у уским речним долинама поред мањих водених површина, веће баре и сл.; воћњаци који су заштићени од ветрова и мразева; воћњаци који имају повољнију ружу ветрова; воћњаци који се наводњавају, воћњаци са противградном заштитом и сл.;

- виногради са јужном, југозападном и југоисточном експозицијом, односно са бољим светлосно-топлотним режимом; виногради у горњим деловима брега, великих брегова или

брда у односу на винограде у њиховом подножју; виногради који су заштићени од ветрова и мразева; виногради који имају повољнију ружу ветрова; виногради који се наводњавају, виногради са противградном заштитом и сл.;

- ливаде које се разоравају у циљу поправке квалитета природних трава и њихове доминације над коровским травама; са повољнијим стањем влаге и влажења; које се наводњавају; које су у речној долини заштићене од поплава; код којих је трајање поплава краће; са квалитетнијим ливадским травама и гушћим бусеном; са мање коровских биљака; са јачим интензитетом пораста трава; са добром отавом или пашом; са повољнијом експозицијом у брдском, брдско планинском или планинском рељефу (северозападна, североисточна и северна);

- пашњаци који се разоравају у циљу поправке квалитета природних трава и њихове доминације над коровским травама; са повољнијим стањем влаге; који се наводњавају, који су у речној долини заштићени од поплава; код којих је трајање поплава краће; са већим интензитетом пораста трава; са квалитетнијим травама; са повољнијим временом (месецима) паше; са рентабилнијом врстом стоке која пасе; са повољнијом експозицијом у брдском, брдско планинском и планинском рељефу (северозападна, североисточна и северна);

- шуме са бољим начином гајења, као што је висока, средња и ниска; са бољом врстом дрвећа, размером смеше, станишном класом, обрастом и турнусом сече, годишњим просечним прирастом дрвета по 1 ha; са повољнијом експозицијом (северна, североисточна, северозападна) у односу на источну, југозападну и јужну; ружом ветрова, јачином дувања, повољнијим стањем влаге и сл.;

- трстици који имају бољи квалитет, већу густину и редовно коришћење, односно сечење трске, као и то да ли су стално под водом или не (по правилу су бољи трстици који имају гушћу трску и код којих вода преко године осцилира);

- мочваре које имају бољи квалитет и дају већу количину мочварног биља, начин његове употребе, као и то да ли је биље стално под водом или није (мочваре код којих вода преко године осцилује, боље су од оних мочвара које су преко целе године под водом).

Члан 28.

Културе, неплодне површине и земљишта посебне намене означавају се на скици премера, односно фотоскици, за сваку парцелу, следећим ознакама:

1) њива	њ;
2) врт	вр;
3) воћњак	вћ;
4) виноград	вг;
5) ливада	л;
6) пашњак	пш;
7) шума	ш;
8) трстик и мочвара	т/м;
9) рибњак	р;

10) природно и вештачки створено неплодно земљиште означава се са нп, а поред ове ознаке уписује се у загради и одговарајућа шифра земљишта, у складу са актом Завода којим се одређују шифре и називи за катастар непокретности;

11) земљиште посебне намене означава се са зн, а поред ове ознаке уписује се у загради и одговарајућа шифра земљишта, у складу са актом Завода којим се одређују шифре и називи за катастар непокретности;

12) утврђене катастарске класе појединих култура означавају се арапским бројевима у доњем десном углу ознаке културе њ₂ где пречник круга, односно страница квадрата износи 5 mm, а круг, квадрат и ознаке се исписују црним тушем дебљине 0,3 mm.

У случају погрешно дешифрованих култура или погрешно уписаних култура и класа на скицама премера, односно фотоскицама, исправка се врши прецртавањем правом линијом црне боје дебљине 0,3 mm, тако да буду видљиве претходно уписане културе и класе.

Члан 29.

Списак угледних средњих или општинских земљишта за пољопривредне културе садржи следеће податке који се уписују у Образац број 3: култура, садржај карбоната, дубина хоризонта, односно слојева, опис педолошког профила, педолошки тип, теренски положај, изложеност редовним елементарним непогодама, клима, способност земљишта за обраду и гајење појединих усева и засада, плодоред, просечан принос по једном хектару, врста усева, односно врста воћа, катастарска класа, бонитетна класа, назив потеса, број фотоскице, односно детаљне скице, број парцеле, име и презиме власника и његово место становања.

Подаци о просечним приносима преузимају се из статистичких података надлежне јединице локалне самоуправе.

Списак угледних средњих или општинских земљишта за шуме садржи следеће податке који се уписују у Образац број 4: садржај карбоната, дубина хоризонта, односно слојева, опис педолошког профила, педолошки тип земљишта, теренски положај, начин гајења шуме, врста дрвећа и размера смеше, станишна класа шуме, обраст и турнус сече, годишњи просечни прираст дрвета по једном хектару (врста дрвета и m³), катастарска класа, бонитетна класа, назив потеса, број фотоскице, односно скице премера, број парцеле, име и презиме власника и његово место становања.

Према начину гајења шуме могу бити:

1) високе шуме, старости од 50 до 120 година, које се узгајају у циљу продукције крупног грађевинског дрвета;

2) ниске шуме, старости од 10 до 40 година, које се подижу из пања ради добијања ситног дрвног материјала (огревно дрво, коље и др.);

3) средње високе шуме које су комбинација високе и ниске шуме на истом терену, односно парцели;

4) врста дрвећа и размера смеше је параметар врсте дрвета којим је обрасла шума, односно парцела, а изражава се у процентима (нпр: храст 100%; буква 60% и храст 40% и сл.);

5) станишна класа шуме је параметар природних услова успевања шуме (земљишта и климе), означава се римским бројевима, а број станишних класа износи највише 6;

6) обраст је параметар обраштености шуме, означава се са 1 (потпун обраст), 0.9, 0.8, 0.7 итд. до 0, у зависности од тога како је шума, односно парцела, обрасла дрвећем;

7) турнус сече (обрт или опходња) је параметар протеклог времена од момента подизања шуме до њене техничке зрелости; турнус сече се изражава у годинама, а по врсти дрвећа разликују се следећи турнуси:

- у чистим буковим шумама 80-100 год.;
- у мешовитим и буковим шумама 100-120 год.;
- у чистим храстовим шумама 120-140 год.;
- у чистим боровим шумама 60-80 год.;
- у чистим јеловим и смрековим шумама 80-100 год.;

- у мешовитим четинарским шумама 60-100 год.;
- у мешовитим четинарским и лишћарским шумама без храста 80-100 год.;
- у мешовитим четинарским и лишћарским шумама са храстом 100-120 год.;

8) годишњи просечни прираст дрвета по 1 ha преузима се из одговарајућих шумарских таблица, и то:

ТАБЛИЦА
за рачунање просечног годишњег прираста високе хростове шуме

Станишна класа шуме	I	II	III	IV
Просечан год. прираст у m ³	8	7	5	4

ТАБЛИЦА
за рачунање просечног годишњег прираста хростове ниске шуме

Станишна класа шуме	I	II	III
Просечан год. прираст у m ³	5	4	3

ТАБЛИЦА
за рачунање просечног годишњег прираста високе букове шуме

Станишна класа шуме	I	II	III	IV	V
Просечан год. прираст у m ³	10	8	6	4	3

Члан 30.

Елаборат катастарског класирања земљишта садржи:

- Списак општинских угледних земљишта за пољопривредне културе;
- Списак општинских угледних земљишта за шуме;
- Записник о извршеном катастарском класирању земљишта у катастарској општини;
- Преглед делимичних промена култура;
- Преглед оквирних катастарских култура и класа;
- Резултат лабораторијског испитивања земљишних узорака;
- Регистар педолошких профила и земљишних узорака;
- Теренске описе педолошких профила;
- скице премера, односно фотоскице са уписаним датумом катастарског класирања и потписом.

Члан 31.

Над подацима утврђеним катастарским класирањем земљишта, врши се стручни надзор, преглед и пријем радова у складу са актом Завода којим се регулише стручни надзор, преглед и пријем радова.

Подаци утврђени катастарским класирањем земљишта из става 1. овог члана саопштавају се имаоцима права у поступку оснивања, односно обнове катастра непокретности од

стране Комисије за излагање на јавни увид података о непокретностима и стварним правима на њима.

Приговоре имаоца права на утврђене податке катастарског класирања, Комисија за излагање на јавни увид података о непокретностима и стварним правима на њима, доставља геодетској организацији, односно Заводу, који су вршили катастарско класирање земљишта на изјашњење, односно исправку утврђених података.

3. Обнова катастарског класирања земљишта

Члан 32.

Обнова катастарског класирања земљишта врши се у случају:

- 1) обнове катастра непокретности;
- 2) припајања једног целог или дела катастарског среза другом;
- 3) битних промена неких од елемената природних и економских услова производње.

Обнова катастарског класирања земљишта из става 1. овог члана, врши се на начин прописан овим правилником.

Подаци обнове катастарског класирања земљишта достављају се надлежној унутрашњој јединици Завода ради провођења промене у катастру непокретности.

Члан 33.

У случају кад се један цео катастарски срез припоји другом, утврђује се нова основа катастарског класирања земљишта том срезу и врши се обнова катастарског класирања земљишта.

У случају кад се део једног катастарског среза припоји другом, а измене су такве природе и обима да није потребно вршити обнову катастарског класирања земљишта у целом катастарском срезу, утврђивање нових катастарских култура и класа на припојеном делу врши се у оквиру постојеће основе катастарског класирања земљишта односног катастарског среза, уз утврђивање оквирних класа, за сваку културу земљишта за подручје сваке катастарске општине из припојеног катастарског среза.

Члан 34.

Ако се обнова катастра непокретности врши на површини територије катастарског среза мањој од 50%, катастарско класирање врши се у оквиру постојеће основе класирања.

Ако у катастарском срезу настане нова култура, врши се допуна постојеће основе катастарског класирања земљишта у катастарској општини за ту културу, у складу са одредбама овог правилника.

У поступку обнове катастарског класирања земљишта на целој катастарској општини или делу општине, када се не врши катастарски, односно комасациони премер, уписивање података о катастарском класирању земљишта врши се на подлогама, које се образују за ову сврху, копирањем катастарског плана.

4. Утврђивање културе и класе земљишта у поступку одржавања катастра непокретности

Члан 35.

У поступку одржавања катастра непокретности, утврђују се промене катастарске културе и класе, земљишта за посебне намене и неплодних површина на одређеној парцели, односно делу парцеле, по службеној дужности или по захтеву имаоца права.

Утврђивање промена из става 1. овог члана, врши се у складу са одредбама овог правилника као и под условима прописаним законом којима се уређује пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, грађевинско земљиште, национални паркови, враћање утрина и пашњака селима на коришћење и др.

Изузетно од става 2. овог члана, не врши се утврђивање промене катастарске културе и класе због промене намене (врсте земљишта) и начина коришћења земљишта о чему је издат акт надлежног органа, или се промена врши по самом закону.

Члан 36.

Утврђивање промене катастарске културе и класе из члана 35. овог правилника, обавља геодетска организација која испуњава услове за извођење радова катастарског класирања, бонитирања и комасационе процене земљишта, или организациона јединица Завода надлежна за катастарско класирање и бонитирање земљишта, у складу са Законом.

Ако се ради о промени катастарске културе и класе настале деобом, спајањем или формирањем грађевинске парцеле, изградњом, реконструкцијом, доградњом или уклањањем објекта, због које се промена врши на земљишту под објектом, геодетска организација не мора испуњавати услове из става 1. овог члана.

Члан 37.

Захтев за утврђивање промене катастарске културе и класе подноси ималац права на парцели унутрашњој јединици Завода на чијој територији се налази парцела.

У захтеву се, поред осталог, наводи која промена се тражи, прецизира извођач радова и прилажу докази о уплати административне таксе и таксе за пружање услуга Завода прописане актом којим се уређују таксе за пружање услуга Завода.

Ако је за промену културе, класе и начина коришћења земљишта потребно испунити услове сходно члану 36. став 2. овог правилника, уз захтев се прилажу одговарајући докази (нпр.: решење - сагласност министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду, записник шумарског инспектора и др.).

Поред захтева и доказа из ст. 2. и 3. овог члана, унутрашња јединица Завода којој је поднет захтев доставља унутрашњој јединици Завода надлежној за катастарско класирање и бонитирање земљишта или геодетској организацији из члана 36. став 1. овог правилника:

- лист непокретности и копију радног оригинала плана или извод из дигиталног катастарског плана, односно последњег стања базе података катастра непокретности за предметну и суседне парцеле;

- фотокопије скице премера, скице одржавања премера или фотоскице предметне парцеле;

- збирни преглед површина и катастарског прихода по културама и класама и неплодним површинама за катастарску општину.

Члан 38.

Катастарска култура, односно начин коришћења земљишта на парцели, односно делу парцеле, утврђују се увиђајем на лицу места према фактичком стању.

Промене из става 1. овог члана проводе се у складу са одредбама Закона, којима се уређује одржавање катастра непокретности, односно уз одговарајућа документа из члана 37.

став 3. овог правилника.

Члан 39.

Катастарска класа утврђује се увиђајем на лицу места према типу и морфолошком саставу земљишта одређене парцеле, који се упоређују са катастарском класом, односно типом земљишта и морфолошком саставу општинског угледног земљишта.

У случају да се не може са сигурношћу утврдити катастарска класа, из педолошког профила парцеле и педолошког профила општинског угледног земљишта, узимају се земљишни узорци у поремећеном стању и врши њихова лабораторијско-физичко-хемијска анализа, чији се резултати уносе у Образац број 2. Резултати се упоређују и дефинитивно се утврђује катастарска класа. У случају да је општинско угледно земљиште тешко приступачно или веома удаљено од парцеле, не врши се лабораторијско-физичко-хемијска анализа, већ се на парцели отвара педолошки профил, уносе се морфолошки подаци о земљишту у Образац број 7, а класа се утврђује према катастарској класи најближе парцеле исте културе.

Утврђивање катастарске културе и класе земљишта без увиђаја на лицу места, врши се према катастарској култури и класи најближе парцеле, у случајевима када су испуњени законски услови сходно одредбама члана 35. став 2. овог правилника.

Ако утврђена култура и класа не постоје у катастарској општини, односно катастарском срезу, катастарска општина и катастарски срез допуњују се утврђеном културом и класом.

Прикупљени подаци о утврђеном типу и морфолошком саставу земљишта, уносе се у Образац број 7.

На лицу места се сачињава записник о увиђају, а подаци се уносе у Образац број 10.

Члан 40.

Утврђена промена катастарске културе и класе констатује се у записнику о утврђивању катастарске културе и класе земљишта. Саставни део записника представља копија радног оригинала плана или извода из дигиталног катастарског плана са утврђеном променом.

Записник садржи:

- време и место сачињавања;
- податке о лицу које врши утврђивање и лицу геодетске струке које идентификује парцелу;
- податке о подносиоцу захтева, односно присутним странкама;
- податке о земљишту - катастарској парцели на којој се утврђује промена;
- досадашње стање културе и класе;
- ново стање културе и класе, као и начин утврђивања, сходно члану 38. овог правилника;
- услове за промену и прописе који се примењују;
- закључак са предлогом за провођење или одбијање промене;
- потпис лица које је извршило увиђај на лицу места.

Ако геодетска организација врши утврђивање катастарске културе и класе земљишта, неплодних површина и земљишта посебне намене у поступку одржавања катастра непокретности, записник и одговарајући списи предмета оверавају се печатом геодетске организације и потписом одговорног лица, као и печатом и потписом лица пољопривредне струке са одговарајућом лиценцом Инжењерске коморе Србије.

Саставни део записника о утврђивању катастарске културе и класе земљишта чини и

записник о увиђају са лица места.

Записник о утврђивању катастарске културе и класе земљишта доставља се надлежној унутрашњој јединици Завода на чијој територији се налази предметна парцела ради провођења промене у катастру непокретности.

III. БОНИТИРАЊЕ ЗЕМЉИШТА

1. Основа бонитирања земљишта

Члан 41.

Основу бонитирања земљишта чине републичка угледна земљишта за сваку бонитетну класу, односно подкласу.

Основу бонитирања и мерила за распоређивање земљишта у бонитетне класе и подкласе, утврђује Завод.

Члан 42.

Бонитирањем земљишта одређује се бонитетна класа и подкласа свих земљишта подобних за пољопривредну и шумску производњу, на основу природних особина земљишта, без обзира на њихов начин коришћења.

Бонитирање земљишта обухвата:

- 1) прикупљање описних података о земљишту;
- 2) лабораторијско испитивање земљишних узорака;
- 3) израду елабората бонитирања земљишта.

Члан 43.

На основу природних особина, сва земљишта подобна за пољопривредну и шумску производњу распоређују се у једну од осам бонитетних класа, при чему поједине бонитетне класе чине две подкласе, и то:

1) прва бонитетна класа:

- прва подкласа 1₁,
- друга подкласа 1₂;

2) друга бонитетна класа:

- прва подкласа 2₁,
- друга подкласа 2₂;

3) трећа бонитетна класа:

- прва подкласа 3₁,
- друга подкласа 3₂;

4) четврта бонитетна класа:

- прва подкласа 4₁,
- друга подкласа 4₂;

5) пета бонитетна класа:

- прва подкласа 5₁,
- друга подкласа 5₂;
- б) шеста бонитетна класа:
 - прва подкласа 6₁,
 - друга подкласа 6₂;
- 7) седма бонитетна класа 7;
- 8) осма бонитетна класа 8.

Не бонитирају се парцеле на којима се налазе рибњаци, трстици, мочваре, неплодне површине, земљишта посебне намене и парцеле грађевинског и водног земљишта.

2. Прикупљање описних података о земљишту

Члан 44.

Прикупљање описних података о земљишту, у поступку бонитирања земљишта на терену, обухвата:

1) преузимање података о локацији, броју, морфолошком опису, физичко-хемијским особинама и индикацијама републичког угледног земљишта (подаци се преузимају од Завода);

2) рекогносцирање подручја бонитирања у циљу избора локације за угледна бонитетна земљишта; утврђивање броја бонитетних класа и подкласа ради њиховог уклапања у основу бонитирања; отварање, теренско-лабораторијско испитивање и морфолошко описивање репрезентативних, односно угледних бонитетних земљишта; утврђивања локалног климата, хидрологије, процеса ерозије, водолежености, водоплавности; утврђивања геолошке подлоге и др.;

3) отварање, теренско-лабораторијско испитивање и морфолошко описивање најближег републичког угледног бонитетног земљишта, а у циљу израде основе бонитирања и утврђивања броја бонитетних класа и распореда подкласа.

Члан 45.

Описни подаци о земљишту, који су од утицаја за распоређивање земљишта у бонитетне класе и подкласе, утврђују се на основу припадности одређеном типу земљишта и његовим природним особинама, као што су: надморске висине, односно припадности земљишта једном од климатско-производних рејона; рељефа; експозиције; нагиба; степена плавности и водолежности; геолошког супстрата и др.

Члан 46.

Припадност одређеном типу земљишта одређује се на основу теренског проучавања природних особина земљишта, лабораторијског испитивања земљишних узорака, као и подацима садржаним у Обрасцу број 1.

Члан 47.

Природне особине које одређују тип земљишта јесу: склоп хоризоната или слојева, дубина земљишта, боја, моћност хумусно-акумулативног хоризонта и других хоризоната или слојева, механички састав, скелетоидност, структура, хумозност, киселост, заслањеност, пропусност, ниво подземних вода, забареност, новообразовања (конкреције

креча, ортштајн, натријумова, сулфатна или содна со, глеј, пеге, флеке и мазотине гвожђа и мангана), геолошки супстрат, топографски локалитет профила и сл., а утврђују се отварањем и теренско-лабораторијским испитивањем педолошких профила.

Подаци добијени проучавањем педолошког профила уписују се у Образац број 7.

Из отворених педолошких профила стандардном методом узимају се, у поремећеном стању, земљишни узорци у циљу лабораторијског испитивања. Евидентирање педолошких профила и земљишних узорака врши се у Обрасцу број 9.

На основу утврђених природних особина земљишта одређује се бонитетна класа и подкласа која представља продуктивну способност земљишта за пољопривредну и шумску производњу.

Члан 48.

Надморска висина земљишта опредељује његову припадност одређеном климатско-производном рејону, односно бонитетној класи и подкласи.

Вертикална зоналност, климатско-производних рејона, показује правилност погоршања климатских услова који утичу на бонитетну класу, односно подкласу, почев од равничарског, преко брежуљкастог и брдско-планинског, до планинског подручја.

Равничарски климатско-производни рејон простире се до надморске висине 250 метара. Средња годишња температура је виша од 10,5°C, средња годишња количина падавина је до 700 mm, с тим што у АП Војводини земљишта на земунској, тителској, телечкој (суботичкој) лесној заравни имају годишње само до 600 mm талоба. Исте средње годишње количине падавина су и у котлинама Јужне Мораве. Количина падавина је у вегетационом периоду у просеку од 350 mm, а у овом рејону гаје се без ограничења све пољопривредне културе и заступљена су, углавном, земљишта прве, друге, треће и четврте бонитетне класе.

Брежуљкасти климатско-производни рејон простире се на надморској висини од 250 до 650 метара. Средња годишња температура је већа од 9,5°C, средња годишња количина падавина је до 750 mm, с тиме што за подручје Метохије средња годишња количина падавина, ради утицаја медитеранске климе, износи и до 1000 mm, али су најважнији летњи месеци, јули и август изузетно сушни. Осим тога цело подручје косовске висоравни, са просечном надморском висином од око 500 метара, има нижу средњу годишњу количину падавина, односно само 700 mm. Количина падавина у вегетационом периоду је до 400 mm. У овом климатском рејону гаје се, уз веома мала ограничења, све пољопривредне културе, а заступљена су углавном земљишта друге, треће, четврте и пете бонитетне класе.

Брдско-планински климатско-производни рејон простире се на надморској висини од 650 до 1000 метара. Средња годишња температура је до 8°C. Средња годишња количина падавина је до 800 mm, а количина падавина у вегетационом периоду износи преко 400 mm воденог талоба, број пољопривредних култура је ограничен, пошто се не може гајити кукуруз и остале окопавине, осим кромпира, као ни виногради. Овде су заступљена углавном земљишта четврте, пете и шесте бонитетне класе, а ретко се налазе и земљишта треће бонитетне класе.

Планински климатско-производни рејон простире се на подручју вишем од 1000 метара надморске висине, са просечном годишњом температуром мањом од 6°C и просечним годишњим падавинама од 900 и више mm, а у вегетационом периоду више од 450 mm. Број пољопривредних култура је веома ограничен, само јара стрна жита, а не могу се гајити ни виногради ни воћњаци. Заступљена су углавном земљишта пете, шесте, седме и осме бонитетне класе.

Члан 49.

Нагиб земљишта је од значаја за утврђивање одређене бонитетне класе и подкласе, а према нагибу разликују се следећи степени ерозије:

- 1) 0-3% равно (скоро равно) - неизражена ерозија;
- 2) 4-8% благ нагиб - површинска (слојевита) ерозија;
- 3) 9-16% умерено благ нагиб - слабије браздаста ерозија;
- 4) 17-30% падина - јаче браздаста ерозија;
- 5) 31-45% стрма падина - слабије јаругаста ерозија;
- 6) преко 45% веома стрма падина - јаче јаругаста ерозија.

Члан 50.

За земљишта речних долина, земљишта поред бујично-планинских токова и слична земљишта, код утврђивања одређене бонитетне класе и подкласе, од битног је значаја степен плавности, односно учесталости поплава која може бити:

- 1) краткотрајна или повремена (културне биљке ретко су оштећене, а сетва се у неким случајевима кратко одлаже);
- 2) честа и дуготрајна, где су културне биљке често оштећене, а број пољопривредних култура које се могу гајити је ограничен;
- 3) врло честа и дуготрајна, због чега су земљишта необрадива и најчешће обрасла трском и врбом.

Члан 51.

У зависности од конфигурације и механичког састава, степен задржавања воде на површини утиче на утврђивање одређене бонитетне класе и подкласе земљишта.

Задржавање воде може бити:

- 1) краткотрајно задржавање воде на површини, где су биљке незнатно оштећене, а сетва мало касни;
- 2) дуготрајно задржавање воде на површини, где биљке страдају, а врста културних биљака које се могу гајити је ограничена;
- 3) веома дуготрајно задржавање воде на површини, где се земљиште не може обрађивати, а без одводњавања се не може користити као обрадиво.

Члан 52.

На основу критеријума из чл. 41-50. овог правилника, земљишта се према плодности, распоређују у осам бонитетних класа, од којих првих шест класа имају по две подкласе.

У прву бонитетну класу распоређују се земљишта равничарског климатско производног рејона, на равном или на скоро равном рељефу са нагибом до 3%, дубока и врло дубока земљишта дубине преко 100 cm, са хумусно акумулативним хоризонтом дубоким 60 cm и преко 60 cm, иловастог састава, мрвичасте структуре, неутралне до слабо алкалне реакције (pH = 7 до 8,5), добро пропусна, непревлажена, са подземном водом испод 110 cm, земљишта заштићена од поплава, која се наводњавају и сл.

Земљишта прве бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

- 1) у прву подкласу 1₁: земљишта у равницама и сасвим благим нагибима, типа чернозем и хумофлувисол, дубока, карбонатна, безкарбонатна, мицерална, немицерална, иловаста, песковито иловаста или глиновито иловаста, неутралне реакције, без прослојака скелета,

песка, шљунка, пескуше; без утицаја педогенетских процеса и процеса хидрогенизације, заслањивања или алкализације;

2) у другу подкласу 1₂: земљишта у равницама или сасвим благим нагибима, типа чернозем, хумофлувисол и реликтни флувисол, средње дубока, карбонатна, безкарбонатна, мицерална, немицерална, иловаста, песковито иловаста или глиновито иловаста, неутралне реакције без прослојака скелета, песка, шљунка, пескуше, земљишта са процесима посмеђавања, али без утицаја процеса хидрогенизације, заслањивања или алкализације.

У другу бонитетну класу распоређују се земљишта равничарског и брежуљкастог климатско-производног рејона, на равном или благом нагибу до 3% у равницама или до 8% на брежуљкастим теренима, средње дубока и дубока земљишта дубине од 80 до 110 cm, са хумусно-акумулативним хоризонтом дубине преко 40 cm, песковито-иловастог до иловасто-глиновитог састава, прашкасто-мрвичасте, мрвичасте до грашкасте структуре, слабо киселе до благо алкалне реакције (pH = 6,5 до 8,50), добро до умерено дренирана и пропусна, са подземном водом испод 90 cm, у равницама изложена случајној, краткотрајној плавности, а на брежуљкастим теренима слојевитој ерозији, лака до средње тешка за обраду, погодна за механизовану обраду и наводњавање.

Земљишта друге бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

1) у прву подкласу 2₁: земљишта у равницама и сасвим благим нагибима, до 3%, песковито-иловастог и иловастог састава, прашкасто-мрвичасте и мрвичасте структуре, добро дренирана и пропусна за воду изложена краткотрајним случајним поплавама;

2) у другу подкласу 2₂: земљишта у равницама и на брежуљкастим теренима на нагибу до 8%, изложена површинској слојевитој ерозији, глиновито-иловастог до иловасто-глиновитог састава, мрвичасто-грашкасте до грашкасте структуре, слабо киселе до неутралне реакције.

У трећу бонитетну класу распоређују се земљишта равничарског и брежуљкастог климатско-производног рејона, на равном рељефу и нагибу до 3% у равницама, или до 16% на брежуљкастим теренима, средње дубока или дубока земљишта дубине преко 60 cm, са хумусно-акумулативним хоризонтом дубине преко 30 cm, иловасто-песковитог до глиновитог механичког састава, прашкасте до орашасте, ситно-грудвасте, структуре, средње киселе до слабо алкалне реакције (pH = 6 до 8,5), добро до непотпуно дренирана и пропусна са подземном водом испод 80 cm, дубински заслањена у равницама изложена повременим, краткотрајним поплавама, а на брежуљкастим теренима изложена слојевитој до слабије браздастој ерозији, лака до тешка за обраду, са мање погодним условима за примену механизације и наводњавање, са препоручиво превентивним мерама заштите од ерозије и поплава.

Земљишта треће бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

1) у прву подкласу 3¹: земљишта песковито-иловастог до глиновитог састава, прашкасте до орашасте структуре, у равницама и на нагибима до 8%, добро до средње дренирана и пропусна, изложена повременим, краткотрајним поплавама или слојевитој ерозији;

2) у другу подкласу 3₂: земљишта иловасто-песковитог до глиновитог механичког састава, која садрже до 10% скелета, мрвичасто-грашкасте до грудвасте структуре на умерено благом нагибу до 16%, изложена слојевитој и слабије браздастој ерозији, осредње до непотпуно дренирана и пропусна.

У четврту бонитетну класу распоређују се земљишта брежуљкастог, брдско-планинског и равничарског климатско-производног рејона. Ту спадају плитка и средње дубока земљишта дубине испод 60 cm, ретко и дубока земљишта, са хумусно-акумулативним хоризонтом испод 30 cm, песковитог до глиновитог механичког састава, са садржајем скелета до 30%, прашкасте до грудвасте структуре, алкалне до јако киселе реакције (pH = 5 и више од 8,5), у равници и на благој падини са нагибом до 30%, слабо и веома слабо дренирана и пропусна

(ретко добро дренирана и пропусна песковита земљишта), са плитком подземном водом испод 60 cm, краткотрајно превлажена, често и штетно поплављена, а на падинама изложена јаче браздастој и браздастој ерозији, са отежаним условима за механизовану обраду, у равницама су потребне мелиорационе мере и мере заштите од поплава, а на нагибима падина противерозионе заштитне мере.

Земљишта четврте бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

1) у прву подкласу 4₁: земљишта песковитог до глиновито-иловастог састава, са скелетом до 10%, добро и умерено добро дренирана, дубински заслањена, у равници краткотрајно превлажена, а на нагибу до 30% изложена слојевитој до јаче браздастој ерозији;

2) у другу подкласу 4₂: земљишта глиновито-песковитог до глиновитог механичког састава са скелетом до 30%, слабо дренирана, у равници умерено превлажена и средње дубоко заслањена и на падинама са нагибом до 30% изложена слабије браздастој и јаче браздастој ерозији.

У пету бонитетну класу распоређују се земљишта брежуљкастог, брдско-планинског и равничарског климатско-производног рејона, у равницама или на умерено стрмим падинама са нагибом до 45% средње дубока и плитка земљишта дубине од 30 до 50 cm, са хумусно-акумулативним хоризонтом до 20 cm, песковитог до глиновитог механичког састава, са скелетом и до 50%, прашкасте до грудвасте структуре, јако киселе до средње алкалне реакције (pH = 4,0 до 9,0), добро до екстремно лоше дренирана, површински заслањена, са подземном водом испод 55 cm, у равницама изложена штетним и дуготрајним поплавама, а на стрмим падинама изложена јаче браздастој и слабије јаругастој ерозији, скоро неповољна за обраду, а посебно за механизовану обраду, уз неопходне мелиорације и заштиту од поплава у равницама и противерозионим мерама на стрмим падинама.

Земљишта пете бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

1) у прву подкласу 5₁: земљишта песковитог до иловасто-глиновитог механичког састава са садржајем скелетних честица и до 30%, добро до лоше дренирана, јако превлажена, средње дубински заслањена у равницама, а на нагибима до 45% изложена јаче браздастој и слабије јаругастој ерозији;

2) у другу подкласу 5₂: земљишта свих облика механичког састава, са скелетним честицама и до 50%, у равницама изложена честим и штетним поплавама, јако превлажена, средње до екстремно лоше дренирана, површински заслањена, а на стрмим падинама са нагибом и до 45% изложена слабије јаругастој ерозији.

У шесту бонитетну класу распоређују се земљишта брдско-планинског и планинског климатско-производног рејона, земљишта брежуљкастог равничарског климатско-производног рејона, на равном терену или на нагибу до 45% и више, плитка земљишта дубине од 20 до 30 cm, која садрже и до 70% скелета, песковитог до глиновитог механичког састава, екстремно кисела и алкална (pH = 3,5 до 10,0), на нагибу изложена свим степенима ерозије, осим јаче јаругасте, а у равницама дуготрајно превлажена, са подземном водом испод 35 cm, површински заслањена или алкализована, изложена честим и дуготрајним поплавама, средње оштећена отпадним водама, неопходне су противерозионе мере и заштита од поплава, одводњавање и раслањивање у равницама, условно се користе као обрадива земљишта, а масовно се користе као пашњаци, ливаде и шуме.

Земљишта шесте бонитетне класе распоређују се у једну од подкласа, и то:

1) у прву подкласу 6₁: земљишта на равном терену или на нагибу до 45% са садржајем скелета и до 60%, изложена честим и штетним поплавама, превлажена, јако алкализована у равницама, а на нагибима изложена слабије јаругастој ерозији;

2) у другу подкласу 6₂: земљишта на равном терену, или на нагибу и преко 45% са садржајем скелета и до 70%, изложена честим и веома штетним поплавама, превлажена и површински заслањена у равницама, а на нагибу изложена свим степенима ерозије, осим

јаче јаругасте.

У седму бонитетну класу распоређују се земљишта планинског и брдско-планинског, брежуљкастог и равничарског климатско-производног рејона која су врло плитка, са дубином мањом од 20 cm, са садржајем скелета и више од 70%, потпуно кисела и алкална (pH = 3,0 до 12,0), у равницама или на нагибу до 65%, изложена врло честим и штетним поплавама, веома превлажена и површински заслањена и веома оштећена опасним и штетним материјама, аерозагађењем, отпадним и загађеним водама, а на нагибима изложена свим видовима ерозије до јаче јаругасте, са неопходним мерама заштите од поплава, мерама одводњавања и раслањивања, а на нагибима са неопходним мерама заштите од ерозије, земљишта која се искључиво користе као пашњаци и шуме.

У осму бонитетну класу распоређују се веома плитка земљишта, са дубином испод 10 cm, која садрже и до 90% скелета, која се налазе у брдско-планинском и планинском климатско-производном рејону, на нагибу преко 65%, изложена свим видовима ерозије, која се користе искључиво као веома некавалитетни пашњаци, девастиране шуме и еколошки загађена земљишта.

3. Лабораторијске анализе земљишних узорака

Члан 53.

Природне особине земљишта утврђују се лабораторијским испитивањем земљишних узорака у педолошкој лабораторији, на основу следећих квантитативних анализа којима се одређује:

- 1) механички састав (текстурни троугао);
- 2) хигроскопска влага;
- 3) реакција земљишта (pH у H₂O и n/10 KCl);
- 4) хидролитичка киселост ("Y₁");
- 5) сума адсорбованих базних катјона ("S");
- 6) садржај хумуса;
- 7) садржај карбоната (квалитативни и квантитативни).

Члан 54.

Лабораторијским испитивањем земљишних узорака из члана 53. овог правилника проверавају се и коначно одређују типови земљишта и њихова припадност одређеној бонитетној класи, односно подкласи. Добијени подаци уписују се у Образац број 2.

4. Израда елабората бонитирања земљишта

Члан 55.

Елаборат бонитирања земљишта садржи: теренске описе педолошких профила; прегледну карту педолошких типова земљишта; прегледну карту бонитетних класа и подкласа земљишта; прегледну карту водољности, водоплавности и ерозије земљишта и прегледну карту начина коришћења пољопривредног и шумског земљишта, резултате лабораторијског испитивања земљишних узорака и регистар педолошких профила и земљишних узорака.

Прегледне карте израђују се у одговарајућој размери, која зависи од површине катастарске општине и густине садржаја који се приказује.

Ако геодетска организација врши бонитирање земљишта и израду елабората, елаборат се

оверава печатом геодетске организације и потписом одговорног лица, као и печатом и потписом лица пољопривредне струке са одговарајућом лиценцом Инжењерске коморе Србије, а резултате лабораторијских испитивања земљишних узорака оверава организација која у свом саставу има педолошку лабораторију.

Члан 56.

На основу података из чл. 53. и 54. овог правилника, у поступку израде елабората бонитирања земљишта, врши се:

1) наношење граница бонитетних класа и подкласа на прегледној карти врши се плавом бојом правим линијама дебљине 0,3 mm;

2) израда прегледне карте педолошких типова земљишта, која садржи: назив, легенду, локацију, означавање и нумерацију педолошких профила, и границу и називе педолошких типова земљишта утврђених Обрасцем број 1;

3) израда прегледне карте бонитетних класа и подкласа, која садржи: назив, легенду, ознаке и границе бонитетних класа и подкласа земљишта;

4) израда прегледне карте водољжности, водоплавности и ерозије земљишта, која садржи: назив, легенду, границе степена водољжности, водоплавности и ерозије земљишта;

5) израда прегледне карте начина коришћења пољопривредног и шумског земљишта, која садржи: назив, легенду, ознаке катастарских култура, неплодних површина, земљишта са посебном наменом и водотоке;

6) контрола, корекција и коначно утврђивање података у теренском опису педолошког профила, односно у делу који се односи на морфологију земљишта, врши се на основу података добијених у складу са одредбама чл. 47-54. овог правилника.

5. Обнова бонитирања земљишта

Члан 57.

У поступку обнове бонитирања земљишта одређује се бонитетна класа и подкласа земљишта у поступку обнове катастра непокретности, као и у случају битних промена природних услова и других чинилаца који су од утицаја за бонитет земљишта.

Обнова бонитирања земљишта врши се на начин и у поступку који су овим правилником прописани за бонитирање земљишта.

6. Утврђивање бонитета земљишта у поступку одржавања катастра непокретности

Члан 58.

У поступку одржавања катастра непокретности, утврђују се промене бонитетне класе и подкласе земљишта на одређеној парцели, односно делу парцеле, по службеној дужности или по захтеву имаоца права.

Промене из става 1. овог члана утврђују се због битних промена природних чинилаца (поплавама, клизиштима, ерозијом, изменом водног режима земљишта подизањем и спуштањем нивоа подземних вода и сл.), промене настале антропогеним чиниоцима (одводњавање, наводњавање, вештачке акумулације, површински копови рудника, изградња путева, пруга, материјални ископи, јаловишта, оштећена земљишта настала утицајем штетних и опасних материја и сл.).

Упис промена из ст. 1. и 2. овог члана врши се сходно одредбама члана 56. став 1. тач. 1)-5) овог правилника, на подлогама, које се образују за ову сврху, копирањем катастарског плана.

Упис промене бонитетне класе и подкласе врши се црвеном бојом арапским бројевима, а упис границе бонитетне класе и подкласе врши се правим линијама црвене боје дебљине 0,3 mm.

Члан 59.

У погледу поступка за утврђивање промене бонитетне класе и подкласе земљишта по захтеву имаоца права на парцели, сходно се примењују одредбе овог правилника о поступку по захтеву за утврђивање промене катастарске културе и класе земљишта.

Члан 60.

Подаци о бонитирању земљишта саопштавају се имаоцима права на парцели у поступку оснивања, односно обнове катастра непокретности или одржавања катастра непокретности, на изричит захтев.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник за катастарско класирање и бонитирање земљишта ("Службени гласник РС", број 61/12).

Члан 62.

Поступци катастарског класирања и бонитирања земљишта започети до дана ступања на снагу овог правилника, окончаће се по одредбама Правилника за катастарско класирање и бонитирање земљишта ("Службени гласник РС", број 61/12).

Члан 63.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

01 број 951-1220/2013

У Београду, 4. јуна 2014. године

Директор,
Зоран Крејовић, с.р.

НАПОМЕНА РЕДАКЦИЈЕ: *Обрасце у PDF формату можете преузети путем интернета кликом на следећи линк:*

[Обрасци](#)